

ROZSAH PRAXE PÔRODNEJ ASISTENTKOY S ODBORNOU SPÔSOBILOSŤOU NA VÝKON ODBORNÝCH PRACOVNÝCH ČINNOSTÍ SAMOSTATNE.

Podľa Vyhlášky č. 2028/2024 Z.z. MZ SR podľa § 6 Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom.

§ 6

Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou

(1) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou na výkon odborných pracovných činností samostatne

- a) posudzuje bio-psycho-sociálne a duchovné potreby starostlivosti v pôrodnej asistencii u ženy, rodiny alebo komunity,
- b) určuje ošetrovateľské diagnózy, plánuje, zabezpečuje alebo realizuje uspokojovanie potrieb súvisiacich s reprodukčným zdravím, gynekologickou a pôrodnickou chorobou a vyhodnocuje uspokojenie zistených potrieb,
- c) zabezpečuje dodržiavanie bezpečného prostredia ženy, rodiny a komunity a ochranu intimity ženy pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- d) realizuje triedenie osôb podľa naliehavosti ich stavu, na základe vykonania fyzikálneho vyšetrenia, hodnotenia vitálnych funkcií a výsledkov zberu anamnestických údajov,
- e) koordinuje priebeh procesu vstupného hygienického filtra a realizuje fyzikálne vyšetrenie ženy, vrátane merania vitálnych funkcií a zberu anamnestických údajov, pri podozrení na infekčné ochorenie,
- f) zabezpečuje a vykonáva činnosti v rozsahu praxe pôrodnej asistencie súvisiace s prijatím, prepustením, preložením, umieraním a úmrtím ženy a novorodenca,
- g) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi na základe plánu starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- h) vzdeláva ženu, rodinu alebo komunitu o zdravom životnom štýle, o režimových opatreniach súvisiacich so starostlivosťou v pôrodnej asistencii s dôrazom na posilnenie zdravia a zachovanie sebestačnosti osoby,
- i) vzdeláva a pripravuje ženu na diagnostické a terapeutické výkony, poskytuje a zabezpečuje starostlivosť v pôrodnej asistencii v priebehu realizácie výkonov a po ich ukončení,

- j) odporúča používanie humánnych liekov, ktorých výdaj nie je viazaný na lekársky predpis, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok v súvislosti s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- k) podieľa sa na ochrane, podpore, rozvoji a udržaní zdravia a na prevencii ochorení,
- l) koordinuje činnosti ošetrovateľského tímu pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- m) vykonáva administratívne a dokumentačné činnosti, vystavuje potvrdenia a správy súvisiace s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- n) používa dostupné zdravotné záznamy ženy a novorodenca na realizáciu a dokumentovanie starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- o) posudzuje zdravotný stav alebo zmenu zdravotného stavu ženy a novorodenca, pričom hodnotenie alebo zmenu zdravotného stavu meria pomocou hodnotiacich nástrojov a meracích nástrojov,
- p) podieľa sa na zhodnotení stavu ženy formou kontrolného záznamu alebo dotazníka vo vzťahu k príslušnému ochoreniu alebo klinickému stavu a informuje ošetrojúceho lekára o zistených odchýlkach,
- q) meria, sleduje, zaznamenáva, vyhodnocuje a interpretuje číselné údaje a klinické údaje o vitálnych funkciách ženy a novorodenca a o fyziologických funkciách ženy a novorodenca v rozsahu nevyhnutnom na poskytovanie starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- r) zabezpečuje poskytovanie kontinuálnej starostlivosti v pôrodnej asistencii žene a novorodencovi po prepustení z ústavnej zdravotnej starostlivosti do ich prirodzeného prostredia,
- s) koordinuje opatrenia na zabezpečenie hygieny prostredia vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení používaných pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii a podľa stupňa náročnosti sa podieľa na ich dezinfekcii a sterilizácii,
- t) odporúča ďalšiu zdravotnú starostlivosť v rozsahu starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- u) rozhoduje o činnostiach a realizuje činnosti súvisiace s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii v závislosti od zistených potrieb ženy, rodiny a komunity,
- v) poskytuje poradenstvo v premenopauze, menopauze a postmenopauze, odporúča alternatívnu liečbu v období klimaktéria,
- w) zabezpečuje a realizuje mobilizáciu ženy, ošetrovateľskú rehabilitáciu ženy a podieľa sa na prevencii porúch z imobility,
- x) hodnotí, ošetruje a zaznamenáva poruchy celistvosti kože a slizníc,

- y) zabezpečuje a realizuje aplikáciu zábalov a obkladov,
- z) indikuje a zavádza kanylu do periférnej žily, ruší kanylu z periférnej žily, kontroluje, zaznamenáva a hodnotí funkčnosť a stav kanyly,
- aa) odsáva sekréty z horných dýchacích ciest a zabezpečuje ich priechodnosť, odsáva sekréty žene a novorodencovi so zaistenými dolnými dýchacími cestami,
- ab) ošetruje miesta zavedenia invazívnych vstupov, kontroluje a hodnotí ich funkčnosť a stav,
- ac) ošetruje stómie,
- ad) indikuje katetrizáciu močového mechúra, realizuje katetrizáciu močového mechúra a zavádza permanentný močový katéter u ženy, zabezpečuje funkčnosť permanentného močového katétra,
- ae) zavádza rektálnu rúrku a aplikuje klyzmy,
- af) poskytuje informácie a poradenstvo v oblasti správneho plánovania rodiny,
- ag) vyšetruje krv pomocou jednoduchých diagnostických prístrojov a testov pomocou PoCT metodiky,
- ah) aplikuje kyslíkovú liečbu a inhalačnú liečbu, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov kyslíkovej liečby a inhalačnej liečby, efektivitu oxygenácie a stav ženy a novorodenca,
- ai) aplikuje enterálnu výživu, zabezpečuje, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov enterálnej výživy, efektivitu podanej výživy a stav ženy,
- aj) sleduje a hodnotí bilanciu tekutín,
- ak) vykonáva resuscitáciu ženy a novorodenca v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti vrátane použitia automatického externého defibrilátora a zaistenia dýchacích ciest vzduchovodom,
- al) realizuje preventívne opatrenia u ženy s chronickým ochorením, fyzickým postihnutím alebo mentálnym postihnutím s cieľom znížiť riziko destabilizácie jej zdravotného stavu,
- am) podieľa sa na praktickom vyučovaní žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov,
- an) odporúča základné diéty v rozsahu diétného systému pri prijatí osoby na hospitalizáciu,
- ao) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri sledovaní epidemiologicky závažných kmeňov nemocničných nákaz a mechanizmov ich rezistencií,
- ap) indikuje ošetrovanie a ošetruje primárne sa hojacu ranu.

2) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu prenatálnej starostlivosti samostatne

- a) realizuje preventívne prehliadky u ženy s fyziologickou graviditou, poskytuje poradenstvo o vyšetreniach a indikuje vyšetrenia potrebné pre včasnú diagnostiku rizikového tehotenstva a odporúča lekársku starostlivosť,
- b) vykonáva vyšetrenia pomocou dostupných a primeraných klinických prostriedkov, vyšetruje panvu pelvimetrom, vykonáva vyšetrenie vonkajšími hmatmi, stetoskopom a elektronickým fetálnym monitorom,
- c) poskytuje informácie o včasnej diagnostike tehotnosti,
- d) sleduje priebeh fyziologického tehotenstva a identifikuje rizikové faktory v tehotenstve,
- e) sleduje hmotnosť a fyziologické funkcie ženy a indikuje štandardné laboratórne testy pre jednotlivé týždne tehotenstva,
- f) zhotovuje a vyhodnocuje kardiokografický záznam; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,
- g) vykonáva psychofyzickú prípravu tehotnej ženy na pôrod a podporuje tehotnú ženu a jej rodinu pri výbere miesta a spôsobu pôrodu,
- h) realizuje edukačné programy zamerané na prípravu na rodičovstvo,
- i) vzdeláva ženu o správnej technike dojčenia a o predchádzaní komplikáciám pri dojčení,
- j) vzdeláva ženu o výhodách dojčenia pre matku a dieťa, identifikuje rizikové skupiny tehotných žien, ktoré potrebujú špecifickú pomoc v podpore dojčenia,
- k) informuje tehotnú ženu o možnostiach a rizikách náhrad materského mlieka.

(3) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu starostlivosti počas pôrodu samostatne

- a) posudzuje rodičku z hľadiska fyzického stavu, psychického stavu a sociálnej situácie, usmerňuje a psychicky podporuje rodičku a sprevádzajúce osoby,
- b) sleduje zdravotný stav rodičky a posudzuje priebeh a postup pôrodu kontrolovaním kontrakčnej činnosti a vaginálnym vyšetrením,
- c) sleduje a hodnotí zdravotný stav plodu pomocou kardiokografu a stetoskopu, fetálneho dopplera alebo elektronického fetálneho monitoru, vyhotovuje a vyhodnocuje kardiokografický záznam; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,
- d) identifikuje odchýlky od normálneho priebehu pôrodu a informuje o tom lekára,
- e) odporúča rodičke výber nefarmakologických metód na zmierňovanie a zvládnutie pôrodných bolestí a alternatívne polohy využívané pri vedení pôrodu,
- f) odvádza fyziologický pôrod vrátane pôrodu, pri ktorom sa vyžaduje epiziotómia a v neodkladných prípadoch vrátane pôrodu v polohe koncom panvovým,

- g) hodnotí rozsah pôrodných poranení a ošetruje jednoduché pôrodné poranenia,
- h) vykonáva prvé ošetrovanie fyziologického novorodenca, hodnotí jeho zdravotný stav a bezprostredne po pôrode zabezpečuje starostlivosť o neho,
- i) zabezpečuje včasné priloženie novorodenca k prsníku matky,
- j) sleduje psychický stav a fyzický stav rodičky bezprostredne po pôrode, ak identifikuje patologické zmeny, informuje o tom lekára.

(4) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu popôrodnej starostlivosti samostatne

- a) posudzuje zdravotný stav ženy a novorodenca,
- b) podporuje ženu v dojčení,
- c) hodnotí techniku dojčenia, posudzuje a zaznamenáva efektívnosť dojčenia,
- d) identifikuje problémy pri dojčení, poskytuje pomoc pri dojčení pri špecifických stavoch u novorodenca,
- e) asistuje žene a vzdeláva ju v starostlivosti o hygienu novorodenca,
- f) realizuje preventívne opatrenia pre zdravý vývoj novorodenca,
- g) vykonáva návštevy v rodine ženy,
- h) posudzuje sociálne prostredie ženy a novorodenca a navrhuje intervencie.

(5) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 samostatne na základe indikácie lekára

- a) odoberá biologický materiál a koordinuje transport biologického materiálu do laboratória,
- b) preväzuje a ošetruje rany, kontroluje a hodnotí ich stav,
- c) odstraňuje stehy z primárne zhojenej rany,
- d) zavádza a odstraňuje žalúdočnú sondu alebo dvanástnikovú sondu u spolupracujúcej ženy, kontroluje, hodnotí a zaznamenáva jej funkčnosť,
- e) aplikuje parenterálnu výživu,
- f) aplikuje lieky okrem transfúzných liekov a kontrastných látok,
- g) zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s plánovaním a realizáciou vyšetrení,
- h) pripravuje lekárske predpisy a lekárske poukazy na schválenie lekárovi, zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s predpisovaním liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín,
- i) vyhotovuje EKG záznam.

(6) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 realizuje aj ošetrovateľské výkony v pôrodnej asistencii súvisiace s diagnostickými a liečebnými výkonmi, ktoré uskutočňuje lekár pri invazívnych a neinvazívnych výkonoch chirurgickej a nechirurgickej povahy, pri podávaní kontrastných látok intravenóznou formou a podávaní transfúzných liekov.